

Kiss Roland:¹ Az amerikai haderőfejlesztés és az amerikai haderő a 21. század első évtizedeiben

Vezetői összefoglaló

- Az amerikai haderőt a több mint tíz éven át Irakban és Afganisztánban megvívott felkelő- és terroristaellenes műveletek egyre inkább egy gigantikus gerilla-/terrorista-/kalózellenes erővé alakították át. Eközben elhanyagolták a hagyományos képességek fejlesztését, így például a manőver-hadviselést, a légi fölényt, a hagyományos tengerészeti műveleteket vagy a nagy távolságú csapásmérést.
- 2009-ben alkották meg az Air-Sea Battle koncepciót, amely a légierő és haditengerészet egységeit integrálja, hogy egymás erősségeit kihasználva és gyengeségeit ellensúlyozva szükség esetén felszámolhassák az ellenséges A2/AD rendszereket. Ehhez szükség van védelmi és nagy hatótávolságú offenzív képességekre is, így a koncepció alapvetően határozza meg a jövőbeni fejlesztési irányokat.
- A változó amerikai megközelítést jelezte a 2012-es Joint Force 2020 koncepció, majd a 2014-es négyéves védelmi felülvizsgálat, végül pedig a 2015-ös Nemzeti Katonai Stratégia. Ezek nyomán a Pentagon ismét nagyobb hangsúlyt helyez a teljes spektrumú hadviselésre és az erőket fenntartására, mivel a jövőben olyan fejlett ellenfelekkel kell majd szembenézni, amelyek korlátozhatják az amerikai haderő képességeit.
- Az amerikai haderő, bár kétségkívül még mindig a legfejlettebb és legerősebb harcoló erő a Földön, a létszámcsökkenés és költségvetési megszorítások korában komoly kihívásokkal néz szembe. Ennek ellenére a fejlesztések fő irányát immár a nagy kapacitású, fejlett ellenfelek ellen használandó képességek adják.

A hidegháború után az amerikai haderő két hosszasan tartó háborút vívott Irakban és Afganisztánban, amely harc részben átalakította a világszínvonalú hagyományos erőt egy felkelő/terroristaellenes erővé. A 2000-es évtized végére régi és új hatalmak emelkedtek fel, közülük a legfontosabb Kína és Oroszország, amelyek jelentős erőforrásokkal és fejlett haderőkkel rendelkeznek, ami komoly kihívást jelent az amerikai erők számára. Ezek ugyanakkor főleg csak katonailag fejletlen gerillák elleni harcra készültek a szeptember 11-ét követő időkből. Most a Pentagon azon dolgozik, hogy visszaállítsa és felfejlessze a hadsereg, a haditengerészet, a légierő és a tengerészgyalogság háború előtti hagyományos képességeit, hogy szembenézzenek az új időkkel és új ellenségekkel.

A Szovjetunió összeomlásával az amerikai haderő érdemi kihívó nélkül maradt. Ellenben egyre inkább elszaporodtak a kis konfliktusok, ahol úgy tűnt, hogy a hi-tech fegyverek és az amerikaiakra jellemző, tűzön és manőveren alapuló, lehengető harcmodor szinte használhatatlan a sokszor arctalan ellenséggel szemben. A somáliai fiasco pedig az amerikai haderőt is nagyobb távolságra ösztönözte. 2001. szeptember 11-e azonban mindent megváltoztatott. Bár Afganisztánban és Irakban is gyors katonai győzelmek születtek, az is viszonylag gyorsan nyilvánvalóvá vált, hogy további tervek nincsenek arra nézve, hogy mit csináljanak. Nem voltak felkészülve arra, hogyan harcoljanak gerilla- és terrorista csoportok ellen, arra pedig végképp nem, hogyan kezeljék az Irakban 2005–2006-ra beálló, országos méretű polgárháborút. Eközben az elhanyagolt Afganisztánban a helyzet szintén válságosra fordult. Az is bebizonyosodott, hogy az amerikai haderő a hidegháború után nincs felkészülve hosszasan tartó konfliktusokra, még akkor sem, ha csak alacsony intenzitásúakról van szó. Emellett a fenti hadszínterek szívóhatása rányomta a bélyegét a fejlesztésekre és a kiképzésre, magyarul minden háttérbe került, amire épp nem volt szükség.

¹ Kiss Roland biztonságpolitikai szakértő, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi Doktori Iskolájának doktorandusza.

Jelentős erőforrásokkal rendelkező fejlett ellenfelek

A világ közben nem állt meg – és amíg az amerikaiak Irakban és Afganisztánban voltak lekötve, és a haderőt egyre inkább egy gigantikus gerilla-/terrorista-/kalózellenes erővé alakították át, addig a régi ellenfelek visszatértek és újak is jelentkeztek. Közülük is a legfontosabb Kína és Oroszország, amelyek jelentős erőforrásokkal rendelkeznek, és aktívan modernizálják a haderejüket. Ez pedig felelevenítette azt a dilemmát, hogy egy katonai erőnek választania kell, hogy mire készül fel, mivel még a legnagyobb haderők sem rendelkeznek olyan forrásokkal, hogy egyszerre nézzenek szembe minden fenyegetéssel. Amíg az amerikai haderőt több mint tíz éven át a felkelő- és terroristaellenes műveletek, valamint a békefenntartás vezérelték, addig elhanyagolták a hagyományos képességek fejlesztését, így például a manőver-hadviselést, a légi fölényt, a hagyományos tengerészeti műveleteket vagy a nagy távolságú csapásmérést, ugyanígy a kiképzés is az iraki és afganisztáni harcok igényeire koncentrált. Ráadásul a hidegháborús és öbölháborús győzelmet követően 20 éven keresztül nem volt érdemi hagyományos kihívója az amerikai haderőnek, ezért sokan prognosztizálták a fent említett területek jövőbeli szükségtelenségét. Márpedig, amíg egy nehezebb erőt be lehet vetni felkelők ellen is, addig egy könnyű erő önmagában alkalmatlan a magas intenzitású konfliktusok sikeres megvívására. A probléma pedig az, hogy bár az amerikaiak észlelték a hagyományos képességekben jelentkező hanyatlást, ezek orvoslása a gazdasági válság után és a költségvetési megszorítások közepette vette kezdetét, amikor zuhanó védelmi költségvetéssel és haderőcsökkentéssel kellett számolni.

Az újonnan, vagy inkább ismét jelentkező fenyegetések mellett a legtöbb aggodalomra a hozzáférést gátló/területmegtagadó (A2/AD)² fegyverek adnak okot. Ezek olyan rendszerek, amelyek képesek meggátolni, hogy az ellenséges erők a hadszíntérré felvonuljanak, illetve, hogy hatékony műveleteket folytathassanak ott.³ Ezen a téren Kína, Oroszország és Irán is a legerősebbek között vannak, míg részképességek egy sor országban rendelkezésre állnak. Ezt azért is érdemes külön kiemelni, mivel az utóbbi években ez került az amerikai figyelem középpontjába, tekintettel arra, hogy ezek gyengíthetik meg leginkább az amerikai biztonsági garanciákat, mivel képesek meggátolni az amerikai globális erőkitetítő képességek használatát, ezáltal pedig a szövetségesek oldalán történő beavatkozást, amire azok például Kelet-Ázsiában vagy a Baltikumban erőteljesen számítanak.

Stratégiai elképzelések

Az új szeleket jelezte a 2012-es Joint Force 2020 koncepció, amelyben a szélsőségesek elleni harc, az elrettenítés és a haza védelme mellett megjelent már az erőkitetés hozzáférést gátló/területmegtagadó környezetben is. Mivel már középhatalmak számára is elérhetőek lettek olyan fegyverek, amelyek korábban csak a szuperhatalmak eszköztárában voltak megtalálhatók, így a ballisztikus rakéták, precíziós fegyverek, A2/AD fegyverek vagy az űr- és kiberhadviselési eszközök. Ezekkel pedig akadályozhatják az amerikai erők globális manőver-szabadságát. Emellett a fő probléma, hogy a megszorítások miatt kisebb haderővel kell végrehajtani ugyanazokat a feladatokat, mint korábban.⁴

A Joint Force 2020 lényege, hogy a meglévő képességeket használják hatékonyabb módon. E tekintetben nagyban támaszkodnak az előre telepített erőkre és készletekre, illetve a fejlett technikára. Továbbá hangsúlyozzák a rugalmas és kevésbé látható képességek (különleges erők, kiber-, űr-, globális csapásmérési, ISR⁵ képesség), továbbá a sebészi pontosságú műveletek használatát. Ehhez javítják az oktatást, növelik a parancsnokok helyzetképét, biztosítják a műveleti képességet korlátozott környezetben is, növelik az interoperabilitást a hazai és külföldi erőkkel. Javítják az adatfeldolgozó képességet, integrálják a különböző tűztámogató eszköz-

² A2/AD – Anti-access/Area Denial.

³ *Air-Sea Battle – Service Collaboration to Address Anti-Access & Area Denial Challenges*, Air-Sea Battle Office, 2013, 2. o.

⁴ *Capstone Concept for Joint Operations: Joint Force 2020*. Joint Chiefs of Staff, 2012, 1–2.o.

⁵ ISR – Intelligence, Surveillance, Reconnaissance: Hírszerzés, megfigyelés, felderítés.

zöket, kiépitik a képességeket az A2/AD fenyegetések felszámolására, növelik a globális mobilitást, javítják a kiber- és űrvédelmet, valamint a rakétavédelmi rendszereket.⁶

A 2014-es négyéves védelmi felülvizsgálatban hangsúlyos szerepet kapott az amerikaiak ázsiai csendes-óceáni elkötelezettsége, illetve említik a gyorsan fejlődő kínai haderő jelentette kihívást, az észak-koreai atom- és rakétaprogramot. Globális fókuszban kiemelik a fejlett technológia szerepét, amely országokat és nem állami szereplőket is hatékony aszimmetrikus hadviselési képességekkel ruházott fel, itt is kiemelve Kína A2/AD képességeit.⁷

Ezért az ország védelme érdekében növelik az elrettentést, a rakétavédelmi, illetve az űr- és kiberhadviselési képességeket. A globális biztonság építésének jegyében az amerikai haderő továbbra is előre telepítve állomásoztat és rotációban telepít csapatokat. E tekintetben az ázsiai csendes-óceáni térség áll a középpontban. A Pentagon ismét nagyobb hangsúlyt helyez a teljes spektrumú hadviselésre és az erőkitűző képesség fenntartására, mivel a jövőben olyan fejlett ellenfelekkel kell majd szembenézni, amelyek korlátozhatják az amerikai haderő képességeit. Növelik a földi, légi, tengeri és rakétavédelmi képességeket, illetve olyan fejlesztéseket folytatnak (kiemelve az F-35-öt), amellyel felszámolhatják az A2/AD fenyegetéseket. A szárazföldi erők képességét pedig fenntartják, hogy összefegyvernemi műveleteket hajthassanak végre fejlett ellenfelekkel szemben is. Fejlesztik az űrképességeket. A terrorizmus elleni harc érdekében pedig növelik a különleges műveleti erők létszámát. Fejlesztik a légierő (U.S. Air Force – USAF) és a haditengerészet (U.S. Navy – USN) precíziós csapásmérő eszközeit, illetve ezzel párhuzamosan a védelmi képességeket is.⁸

A felülvizsgálat szembenézett azzal a ténnyel is, miszerint képtelenség, hogy az amerikai erők mindig mindenhol ott legyenek, ezért új elveket dolgoznak ki a tengerentúli telepítésre, így például további tengerészeti erőket telepítenek az olyan kiemelten fontos területekre, mint a Csendes-óceán, hogy gyorsabban reagálhassanak. Az Egyesült Államok sokáig technológiai fölényt élvezett a többi országgal szemben, ám ehhez több potenciális ellenfél is próbál felzárkózni, amelyeknek megvan a kellő gazdasági ereje is a versenyhez.⁹

A 2015-ös Nemzeti Katonai Stratégiára erőteljes hatással volt Oroszország ukrajnai beavatkozása, így már az elején kiemeli, hogy célja a revizionista államok visszatartása és az erőszakos szélsőségek elleni harc, amiben az USA együttműködik a szövetségeseivel, hogy elrettentse az agresszorokat és szükség esetén legyőzzék őket. Ennek kapcsán Oroszországot, Iránt, Észak-Koreát, valamint az al-Káidát és az „Iszlám Államot” (ISIS) emelik ki. A stratégia szerint több figyelmet kell fordítani az állami szereplőkre, mert ugyan az országok közötti háború esélye kicsi, de nő. Ezért Washington fenntartja a nukleáris elrettentés képességét, az aktív és tartalékos haderőt és az erőkitűtést, illetve az előretelepített erőket. Továbbá megsemmisítik az erőszakos szélsőséges csoportokat, megakadályozva az emberi és anyagi utánpótlásukat és szétzúzva a támogató infrastruktúrát. Az Egyesült Államok megerősíti a szövetségesi és partneri rendszerét világszerte, különösen a Csendes-óceán térségében. Továbbá fenntartja a hatékony nukleáris elrettentést, megvédi saját területét, globális stabilizáló erőt biztosít, harcol a terrorizmus ellen, meggátolja a tömegpusztító fegyverek terjedését, reagál a válságokra, együttműködik a külföldi erőkkel, stabilizációs és felkelőellenes műveleteket folytat, katasztrófaelhárító és humanitárius műveletekben vesz részt. Növelik a globális agilitást és a haderőnemek közti interoperabilitást, hogy szembe szállhassanak az A2/AD fenyegetésekkel, illetve, hogy fenntartsák a honvédelem és a globális erőkitűtés képességét.¹⁰

Összefoglalva, a 2000-es évek első évtizedének végétől fogva az Egyesült Államok hadereje kezdett elmozdulni arról az 1990-es évektől egyre erősebb iránytól, hogy a nagy háborúk ideje lejárt, és egy alapvetően békeműveletekre, gerillaellenes tevékenységre és rendfenntartásra specializálódott, könnyű erőre van szükség. Ez főleg az olyan technikai haderőnemeknél bizonyult pusztítónak, mint a légierő és a haditengerészet. Hiszen

⁶ Uo., 4–13.o.

⁷ 2014 *Quadrennial Defense Review*, Department of Defense, 2014, 4–11. o.

⁸ Uo., 11–22. és 35–39. o.

⁹ Uo., 22–25. o.

¹⁰ *The National Military Strategy of the United States of America 2015*, 1–17. o.

még a jelenleg legjobban felszerelt gerilla- és terrorista erők sem képesek akár csak hadműveleti szinten jelentősen korlátozni ezen haderőnemek képességeit, még akkor sem, ha képesek veszteségek okozására. Vagyis az amerikai (és NATO-) erők hozzászoktak a szabad légtérhez és a védtelen partokhoz, ebből adódik, hogy kevésbé túlélő eszközök is elegendőnek bizonyultak, miközben államokkal szemben ez már közel sem igaz, ráadásul a nem állami csoportok is egyre komolyabb képességekre tesznek szert.

Ezért 2009-ben megalkották az Air-Sea Battle¹¹ koncepciót, amely a légi- és haditengerészet egységeit integrálja, hogy egymás erősségeit kihasználva és gyengeségeit ellensúlyozva szükség esetén felszámolhassák az ellenséges A2/AD rendszereket. Ehhez szükség van védelmi és nagy hatótávolságú offenzív képességekre is, és a koncepció alapvetően határozza meg a jövőbeni fejlesztési irányokat. A koncepció lényege, hogy közös erővel semmisítsék meg az ellenséges vezetési-irányítási, felderítő- és megfigyelőrendszereket, illetve részt üssenek az integrált légvédelmen, amelyet követően lehetségessé válik a felszíni erőket fenyegető, nagy hatótávolságú csapásmérő eszközök elpusztítása, biztosítva az amerikai haderő hozzáférést a stratégiai fontosságú területekhez.¹²

Emellett a nukleáris arzenállal is kezdeni kell valamit, mert bár Oroszország mellett az USA rendelkezik a legtöbb ilyen eszközzel, ezek többsége még a hidegháború alatt állt szolgálatba, így a cseréjük vagy korszerűsítésük igencsak időszerűvé vált. Ráadásul Moszkva korszerűsíti, míg Peking növeli is atomműtőerejét. E tekintetben Trump elnök Mattis védelmi miniszternek viszonylag szabad kezet adott, igaz, a folyamat még az előző kabinet alatt vette kezdetét. Az biztos, hogy fejlesztik a hordozóeszközöket, illetve a nukleáris robbanófejeket is egységesítik öt fajtára: szabadesésű bomba (B-61-12), cirkálórakéta (W-80-4), és három ballisztikus rakéta (IW-1/2/3). A változásokról és elképzelésekről a közeljövőben várhatóan kiadnak egy felülvizsgálatot is.¹³

A hadsereg

Az iraki és afganisztáni háború szárazföldi jellege alapvetően a hadseregnek és tengerészgyalogságnak kedveztek, ha a fejlesztések mértékét nézzük, bár a terheket is döntően ez a két haderőnem viselte. A helyzet változása azonban jelentős erőcsökkenést eredményezett a szárazföldi erőknél. A 2014-es védelmi felülvizsgálat szerint 2019-re az aktív erő 440-450 ezer főre, a Nemzeti Gárda 335 ezerre, míg a tartalékerő 195 ezer főre csökkenne, ami összességében több mint 150 ezer fő mínuszt jelent.¹⁴ Am távozása előtt, 2017 januárjában Barack Obama rendelettel korlátozta a további erőcsökkentést, amely így 476 ezer főnél megállt.¹⁵ A tervek szerint 10 aktív és 8 nemzeti gárdista hadosztály marad meg. Azonban a 2015-ös költségvetési évben a tervek szerint még 32 aktív és 28 Nemzeti Gárda-dandárharcscsoport szerepelt,¹⁶ de csak 30 aktív és 26 Nemzeti Gárda-dandár marad meg.¹⁷ A megmaradó erőkön belül pedig növelik a páncélos dandárok számát, igazodva a jelenlegi fenyegetésekhez.¹⁸

A korábbi követelmény az volt a haderővel szemben, hogy képes legyen egy időben két háborút megvívni. Ezt mostanra megváltoztatták, és az új elvek szerint több kontinensen kell jelen lenni kis létszámú erőkkel,

¹¹ Ezt 2015-ben JAM-GC-re változtatták. JAM-GC: Joint Concept for Access and Maneuver in the Joint Concept for Access and Maneuver in the Global Commons – globális közös terekhez való hozzáférést és az azokban manőverezést biztosító összhaderőnemi koncepció.

¹² KISS Roland: [Air-Sea Battle – A globális közös terekhez való hozzáférés hadműveleti koncepciója](#), NKE SVKK Elemzések, 2015/8, 3–6. o.

¹³ Aaron MEHTA: [Trump's nuclear options: Upcoming review casts a wide net](#), [online], 2017. 02. 08. Forrás: <http://www.defensenews.com>, 2017. 02. 15.

¹⁴ *2014 Quadrennial Defense Review*, 29. és 39–40. o.

¹⁵ [New Law Ends Army Drawdown](#), [online], 2016. 12. 03. Forrás: <https://www.ansa.org/>, 2017. 02. 15.

¹⁶ Dan WASSERBLY: *Army of adaption*, *Jane's Defence Weekly*, 8 October 2014, 21. o.

¹⁷ *The U.S. Military's Force Structure: A Primer*, Congressional Budget Office, 2016, 18. o.

¹⁸ Sean KIMMONS: [Spartan Brigade to become Army's newest armored brigade](#), [online], 2016. 11. 30. Forrás: <https://www.army.mil/>, 2017. 02. 15.

alacsony intenzitású konfliktusokban.¹⁹ Emellett azonban a humanitárius műveletektől a nagy intenzitású háborúig továbbra is készen kell állniuk, hogy gyorsan bevethető és fenntartható erőket biztosítsanak, felkészülve stabilizációs műveletek végrehajtására is.²⁰ A hadsereg elemzése szerint a jövő egyik fő kihívása, amelyre fel kell készülniük, a megavárosokban (10 milliónál több lakos) folytatott műveletek lesznek.²¹ Emellett a fő fókuszba került Csendes-óceánon is helyt kell állni, bár első látásra ez a hadsereg számára idegen terepnek tűnik. Ugyanakkor légvédelmi rakétaival és meglévő rakétatüzérségével, amelyhez a jövőben hajó elleni rakétát is terveznek, hatékony lehet szigetek védelmében. Emellett a hadsereg Pacific Pathway programjával hosszabb gyakorlatsorozatokat szervez több kelet-ázsiai államban, zászlóalj méretű kötelékekkel. Ez költséghatékonyabb, ráadásul a csapatok jobban megismerkednek a műveleti környezettel a hosszabb rotációk alatt, és nő az interoperabilitás a partnerországokkal is.²² A hadsereg továbbá dolgozik rajta, hogy helikoptereit szükség esetén a haditengerészet hajóiról üzemeltethesse.²³ Ezzel akár a kételtű műveletekben is nagyobb szerepet tudna vállalni. Szintén előkerül az A2/AD környezet problémája, amelyre a hadsereg szétszórta erővel, összhaderőnemi műveletekkel, mozgékonyasággal, manőverrel és tüzerővel válaszol.²⁴

Azonban még mindig az „Army big 5”²⁵ alkotja a hadsereg eszközeinek gerincét, és jelenleg nem várható, hogy a váltótípusok megjelenjenek, mivel a két háború során rengeteg fejlesztési pénzt kaptak a szárazföldiek, ezért most csak mérsékeltebb mennyiségre számíthatnak, zömében a meglévő eszközök modernizálására. Bár az elmúlt években rengeteg fejlesztésre is sor került, ám ezek jelentős része hagyományos háborúban korlátozottan alkalmazható vagy egyenesen hasznavehetetlen lenne. Erre kiváló példát jelentenek a különböző MRAP járművek, amelyek rengeteg katona életét mentették meg az útszéli robbantásoktól Irakban és Afganisztánban, ugyanakkor magasak, nehézkesek és leginkább csak úton képesek haladni. Ellenben a katonák egyéni felszerelése az 1990-es évek óta valószínűleg többet fejlődött, mint az azt megelőző 40 évben. Ugyanakkor hosszú távon szembe kell néznie a hadseregnek azzal, hogy a jelenlegi eszközökkel, illetve azok modernizált változataival kell a jövő csatáit is megvívniuk.

Haditengerészet

A 2019-es költségvetési évre a Navy erejét a következőképp határozták meg: 323200 aktív és 58800 fős tartalékos állomány, 11 repülőgép-hordozó és 10 fedélzeti repülőezred, 68 Arleigh Burke és 3 Zumwalt osztályú romboló, 21 cirkáló, 25 LCS/fregatt, 33 deszanhajó (10 LHA/LHD, 11 LPD, 12 LSD), 12 ballisztikusrakéta- és 4 cirkálórakéta-hordozó, valamint 51 vadász-tengeralattjáró.²⁶ Az évtized végére a flotta erőinek 60%-át csoportosítják át a Csendes-óceánra.²⁷

A US Navy fő feladatai: 1. a hozzáférés biztosítása minden közegben, még korlátozott környezetben is; 2. nukleáris és hagyományos elrettentés; 3. a tengeri ellenőrzés biztosítása, vagyis a tengeri fölény kivívása és az ellenség hasonló törekvésének megakadályozása; 4. az erőketítés; 5. tengeri biztonság, a tengeren folytatott illegális tevékenységek felszámolása. A jövőben a Navy nagyobb mértékben hangolja össze képességeit a többi haderőnemmel, illetve új koncepciókat dolgoz ki a feladatok végrehajtására. Ennek keretében növeli az

¹⁹ WASSERBLY: *Army of adaption...* i. m., 20. o.

²⁰ *2014 Quadrennial Defense Review*, 29. o.

²¹ WASSERBLY: *Army of adaption...* i. m., 22. o.

²² Wyatt OLSON: *Pacific Pathways: Army prepares new tack for deploying forces in Pacific*, [online], 2014. 05. 01. Forrás: <http://www.stripes.com>, 2016. 12. 27.

²³ Meghann MYERS: *Army helicopters fly from Navy ships, test joint ops*, [online]. Forrás: <http://www.armytimes.com/>, 2017. 02. 24.

²⁴ *Army Operating Concept*, 17–18. o.

²⁵ M1 Abrams harckocsi, M2/M3 Bradley gyalogsági/lovassági harcjármű, UH-60 Black Hawk többfeladatú helikopter, AH-64 Apache csatahelikopter, Patriot légvédelmi rakéta.

²⁶ *2014 Quadrennial Defense Review*, Department of Defense, 40–41. o.

²⁷ *Asia-Pacific Maritime Security Strategy 2015*, 22. o.

interoperabilitást a szövetséges és partnerflottákkal, felkészül a part menti műveletek végrehajtására, több feladatra átkonfigurálható egységeket alkalmaz, valamint javítja a képességeket a hatékonyabb tengeri állomásoztatás érdekében. Ehhez olyan fejlesztésekbe fektet, amelyekkel biztosíthatja a hozzáférést A2/AD környezetben is. Az elrettentés biztosítására pedig új generációs hajókat és repülőket szereznek be, illetve fejlett szenzorokat és rendszereket alkalmaznak, növelik a csapásmérő és tengeralattjárók elleni képességeket. A tengeri biztonsági feladatokhoz pedig növelik a tengeri megfigyelőképességet és növelik az együttműködést a partnerszervezetekkel.²⁸

A tengeren hasonló játszódott le, mint a szárazföldön, hiszen a szovjet fenyegetés megszűnésével alapvetően csak alacsony intenzitású fenyegetésekkel számoltak, úgymint kalózkodással (Szomália és Délkelet-Ázsia) vagy a tengeri terrorizmussal (a USS Cole elleni támadás 2000-ben), illetve az illegális anyagok csempészetének megakadályozásával. A legkomolyabb kihívásnak az iráni aszimmetrikus tengeri hadviselés, illetve konfliktus esetén egy tengeri zár feltörése tűnt a Hormuzi-szorosban, amely bár jelentős kihívás lett volna, de nem megoldhatatlan. Összegezve viszont a fenti feladatokhoz döntően akár fregattok is elegendők lennének, ez vezetett az LCS hajók²⁹ megalkotásához, amelyek éppen az ilyen alacsony képességű ellenfelekkel vették volna fel a harcot, és mivel nem számoltak komoly ellenséges flottákkal, a felszíni hadviselést is szinte teljesen elhanyagolták.

A helyzet azonban itt is alapvetően megváltozott. Egyrésztől Oroszország visszatért nagy kihívóként a tengereken is, de az igazi fejtörést Kína okozza, amelynek kiépülő A2/AD arzenálja alapvetően változtatja meg a stratégiai egyensúlyt a kelet-ázsiai térségben, s eközben hagyományos haditengerészeti képességei is ugrásszerűen nőttek, kiemelve a tengeralattjáró és felszíni erőket, valamint a hatékony expedíciós képességek (repülőgép-hordozók, deszanthajók) felállítására tett erőfeszítéseket. Azonban a haditengerészetnél tervezett utódtípusok jelentős része is törlésre került a költségcsökkentés jegyében. Ezért a jelenlegi platformokat kellene valahogy ütőképesebbé tenni. Ezzel együtt új taktikákat és koncepciókat dolgoznak ki, amelyek révén olyan felszíni harccsoportok állhatnak fel, amelyek akár légi támogatás nélkül is képesek lehetnek műveleteket folytatni, de a hagyományos védelmi feladatok is megmaradnak.³⁰

A legfontosabb fejlesztések között van az SSBN (X) program, amely a ballisztikusrakéta-hordozó tengeralattjárók leváltását célozza, illetve az F-35C-beszerzés. Emellett a rombolók felszíni hadviselési képességeinek fejlesztése ismét hangsúlyosan napirenden van.³¹ Ám a költségvetési megvonások miatt vannak, akik úgy gondolják, hogy a hordozók szerepét kicsit hátrébb kellene szorítani, tekintettel arra, hogy cirkáló rakétákkal nagyobb távolságból, biztonságosabban lehet csapást mérni A2/AD környezetben, mint a vadászbombázókkal.³²

A jelenlegi 10 Nimitz osztályú repülőgép-hordozó leváltására szánják a Gerard R. Ford osztályt, amelyre egy 75 gépes repülőezredet terveznek telepíteni, ráadásul alkalmas lesz UAV-k kiszolgálására is. A nagyfokú automatizáltságnak köszönhetően 25%-kal emelkedhet a napi repülőbevetések száma.³³ A régebbi helikopter-hordozó rohamhajókat az America osztály 11 tagjával váltják le, amelyek alkalmasak a helikopterek mellett MV-22 billenőrotoros és F-35B gépek kiszolgálására is. Elődjüknél 40%-kal nagyobb hangárfedélzettel rendelkeznek, és 1059 fős legénységen felül 1687 tengerészgyalogost vehetnek a fedélzetükre. Ugyanakkor az osztály harmadik tagjától kezdve ismét elhelyeznek dokkfedélzetet, ahonnan a kételtű járművek úszhatnak ki, mivel az erőszakos partraszálló képesség időközben ismét felértékelődött.³⁴ A haditengerészet csak 33

²⁸ A *Cooperative Strategy for 21st Century Seapower*, 2015, 19–26. és 28–36. o.

²⁹ LCS – Littoral Combat Ship: part menti hadihajó.

³⁰ Richard SCOTT: Offensive language: USN sets out surface firepower strategy. *Jane's International Defence Review*, May 2015, 42–45. o.

³¹ *2014 Quadrennial Defense Review*, 30. o.

³² Ben Ho Wan BENG: [Opinion: It's Time to Rethink U.S. Carrier CONOPS](https://news.usni.org/), [online]. Forrás: <https://news.usni.org/>, 2016. 12. 27.

³³ Grace JEAN: Great Expectations. *Jane's Defence Weekly 6 January 2016*, 24–31. o.

³⁴ [Amphibious Assault Ships - LHD/LHA\(R\)](http://www.navy.mil/), [online]. Forrás: <http://www.navy.mil/>, 2016. 07. 18.

deszanhajóval tervez, amelyből állandóan 30 lesz elérhető, ezzel szemben a tengerészgyalogság (U.S. Marine Corps) USMC legalább 38-40 hajót tart szükségesnek.³⁵

A jelenlegi tervek szerint a 2012-ben prognosztizált 88 cirkálóval és rombolóval szemben minimum 100 darabra lenne szükség a jövőben, hogy ellássák a kísérő és szárazföldi csapásmérő feladatokat is.³⁶ Jelen állás szerint összesen 72 Arleigh Burke osztályú romboló szolgálatba állítását tervezik.³⁷ A Ticonderoga osztályból pedig a 11 legfiatalabb hajó további modernizációját tervezik.³⁸ A 2016-os költségvetési évben kezdődhet az első Flight III DDG-51-es építése, amely már egy időben képes lesz ellátni a légvédelmi és rakétavédelmi feladatokat.³⁹ Emellett, bár a hajók védelmi és túlélő képességét növelik, az addigi szigorúan védelmi beállítottság mellett a felszíni egységeket jóval offenzívabb szellemben kívánják a jövőben alkalmazni, amihez növelik az offenzív felszín-levegő és felszín-felszín fegyverek számát. Az elképzelés részleteit a 2017-ben megjelent Surface Force Strategyben tárgyalják.⁴⁰ Ezzel párhuzamosan az elegendő tengeri jelenlét érdekében az LCS hajókra is szükség lenne, amelyekből eredetileg 52-t terveztek szolgálatba állítani, ezt később 32-re csökkentettek, most 40-re akarják növelni.⁴¹ Ám nyilvánvalóvá vált, hogy a tüzéret is növelni kellene, ezért a maradék megrendelés alatt álló 20 hajót erősebb légvédelmi, felszíni és tengeralattjáró elleni képességekkel látnák el.⁴²

A jelenlegi 14 Ohio osztályú ballisztikusrakéta-hordozó tengeralattjárót 12 Columbia osztályú egység váltja le, így fenntartható lesz, hogy egyszerre 10 SSBN mindig bevethető legyen. Az új hajók csak 16 rakétát fognak hordozni a kisebb költségek érdekében. A program teljes költségét 97 milliárd USD-ra kalkulálják.⁴³ A Virginia osztályú atommeghajtású vadász-tengeralattjáró típusal a kiöregedő Los Angeles osztályt váltják le, és 30 egység szolgálatba állítását tervezik. Az osztályt a Block V hajóktól ellátják a Virginia Payload Module-lal, amellyel 40-re növelhetik a hajókon elhelyezett Tomahawk cirkáló rakéták számát, mivel a jövőben átveszik a cirkálórakéta-hordozó tengeralattjárók feladatát is.⁴⁴

A repülőerők terén a legfontosabb beszerzések az F-35C lopakodó vadászbombázó, a P-8A tengeri járőr/tengeralattjáró-vadász, illetve a MQ-4C UAV. A USN 260 F-35C rendszeresítését tervezi, amelyek az előzetes műveleti képességet várhatóan 2018–2019-ben érik el.⁴⁵ Emellett az F/A-18E/F Super Hornettel még legalább 2035-ig számolnak,⁴⁶ ezért ezek korszerűsítése új avionikával és fegyverzettel folyik,⁴⁷ illetve új gépeket is vásárolnak az F-35C mellett. A jelenlegi P-3-okat 106 P-8A-val kívánják leváltani.⁴⁸ A P-8A jelentős minőségi ugrást jelent, a járőrözési idő, az alkalmazott szenzorok és a más egységekkel, így például a felszíni hajókkal, F-35-ökkel és MQ-4C UAV-okkal való együttműködésben.⁴⁹ Az MQ-4C UAV-ból a USN 68

³⁵ Expeditionary Force 21 USMC Capstone Concept, 18. o.

³⁶ Sam LAGRONE: [Global Guided Missile Expansion Forcing U.S. Navy to Rethink Surface Fleet Size](https://news.usni.org/), [online]. Forrás: <https://news.usni.org/>, 2016. 12. 27.

³⁷ *Military Balance 2016*, International Institute for Strategic Studies, 2016, 53. o.

³⁸ Ronald O'ROURKE: *Navy Aegis Ballistic Missile Defense (BMD) Program: Background and Issues for Congress*. Congressional Research Service, 2015, 1. o.

³⁹ Grace JEAN: USN's funding request highlights shipbuilding priorities., *Jane's Defence Weekly*, 11 February 2015, 9. o.

⁴⁰ *Surface Force Strategy*. Commander of Naval Surface Forces, 2016, 9–12.o.

⁴¹ Daniel WASSERBLY: [US official: 40 LCSs sufficient for navy's 'presence' role](http://www.janes.com/), [online]. Forrás: <http://www.janes.com/>, 2017. 01. 09.

⁴² SCOTT: i. m., 45–47.o.

⁴³ Ronald O'ROURKE: *Navy Columbia Class (Ohio Replacement) Ballistic Missile Submarine (SSBN[X]) Program*. Congressional Research Service, Washington D.C., 2016, 5–11. és 43. o.

⁴⁴ Ronald O'ROURKE: *Navy Virginia (SSN-774) Class Attack Submarine Procurement: Background and Issues for Congress*. Congressional Research Service, Washington D.C., 2016, 7–9. o.

⁴⁵ Aircrafts of the US Navy. *US Navy & Marine Corps Air Power Yearbook 2016*, 77. o.

⁴⁶ James DEBOER: United States Naval Aviation in 2016. *US Navy & Marine Corps Air Power Yearbook 2016*, 8. o.

⁴⁷ Rick BURGESS: US Navy TACAIR – A steady evolution. *AirForces Monthly January 2016*, 51–52. o.

⁴⁸ *Statement of the Honorable Ray Mabus Secretary of the Navy Before the House Subcommittee on Defense, Committee on Appropriations on 1 March 2016*, 22.o.

⁴⁹ Michael GLYNN: Enter Poseidon. *AirForces Monthly August 2013*, 54–57. o.

darabot terveznek rendszeresíteni. A program célja, hogy nagy magasságú, hosszú idejű ISR-műveletek ellátására alkalmas pilóta nélküli eszközzel lássák el a flottát.⁵⁰

A légi erő

A légi erő fő feladatai a légi és űrfölény kivívása és megtartása, hírszerzés, megfigyelés és felderítés, gyors globális mobilitás biztosítása, globális csapásmérés és a vezetési-irányítási rendszerek működtetése. Am az A2/AD képességek fenyegetik ezt, ezért szükséges kialakítani az olyan technikákat, amelyekkel ezt korlátozott légtérben is biztosíthatják. A globális csapásmérés nukleáris és hagyományos elrettentést biztosít, illetve szükség esetén pusztító erőt is.⁵¹

Robert Gates védelmi miniszter idején a kis háborúhoz szükséges felszerelést részesítették előnyben, így például ekkor korlátozták a légi fölénnyel szükséges képességek fejlesztését.⁵² Am ezen műveleti térben is olyan fejlett ellenségek jelentek meg, amelyek fenyegethetik az amerikai erők manőverszabadságát, ezért szükség lenne az F-35-re és a 4. generációs gépek korszerűsítésére. Ráadásul mivel az amerikai haderőnek a légi erő az a haderőneve, amely a leggyorsabban képes a válságokra és konfliktusokra reagálni, ezért képesnek kell lennie a világon bárhol precíziós nukleáris vagy hagyományos csapást mérni.⁵³

A légi erőnél is a fő hangsúly a globális, nagy hatótávolságú és korlátozott környezetben bevethető képességeken van.⁵⁴ Ennek megfelelően az USAF három fő fejlesztési programja jelenleg az F-35 lopakodó vadászbombázó, a B-21 lopakodó bombázó, valamint a KC-46A tankergép. Emellett a kiberképességek, a repülőgépek elektronikája, valamint a kiképzés és a taktikák fejlesztése is létfontosságú. Mindennek a középpontjában pedig az áll, hogy eredményesen harcolhassanak még a legfejlettebb ellenségekkel szemben is. Továbbá a START-egyezmény értelmében az 1550 telepített nukleáris robbanófejhez az USAF-nak maximum 420 Minuteman III interkontinentális ballisztikus rakétát és 60 stratégiai bombázót kell biztosítani, fenntartva a nukleáris elrettentést.⁵⁵

A B-21 lopakodó bombázóval tervezik leváltani a B-1B, B-52 és hosszú távon a B-2 bombázókat is. Egy olyan gépet akarnak, amely még a legfejlettebb és legerősebb légvédelmen (orosz, kínai) is képes áttörni, és mélyen az ellenséges területen csapást mérni. A 2020-as évek közepére akarják az első alakulatokat felszerelni, összesen 80-100 gépet állítanának szolgálatba.⁵⁶ Az új bombázó darabárát 550 millió USD-ban maximálták, amely jelenleg tarthatónak tűnik. Nem kizárt, hogy egy hasonló képességű kísérővadászt is rendszeresítenek.⁵⁷

Az USAF összesen 1763 F-35A-t akar vásárolni 2038-ig, amellyel teljesen leváltanák az F-16 és A-10 típusokat.⁵⁸ Az F-35-t elsősorban földi csapásmérő feladatra szánták,⁵⁹ ám mivel az F-22-ből kevés van, ezért az F-35-re is nagyobb szerep hárul a légi fölény fenntartása terén, amelyet ugyan sok kritika ért,⁶⁰ de a köz-

⁵⁰ Gareth JENNINGS: *US Navy seeks new sense-and-avoid solution for Triton UAV*, [online]. Forrás: <http://www.janes.com/>, Marina MALENIC: *USN remains committed to plans for 68 Triton UAVs*, [online]. Forrás: <http://www.janes.com/>, 2017. 01. 09. adatai alapján.

⁵¹ *Global Vigilance, Global Reach, Global Power for America*, 2–12. o.

⁵² Robert F. DORR: *United States Air Force Today. United States Air Force Air Power Yearbook 2016*, 9–10. o.

⁵³ Deborah Lee JAMES – Mark A WELSH III: *USAF Posture Statement 2016*. Department of the Air Force, 2016, 1–6.o.

⁵⁴ JAMES – WELSH III: i. m. 4. o.

⁵⁵ *2014 Quadrennial Defense Review*, 28. és 41.o.

⁵⁶ Kris OSBORN: *Can America's B-21 Raider Crush Future Russian Air Defenses?* [online]. Forrás: <http://nationalinterest.org/>, 2017. 02. 20.

⁵⁷ Colin CLARK: *B-21 Bomber Estimate By CAPE: \$511M A Copy*. [online]. Forrás: <http://breakingdefense.com/>, 2017. 02. 20.

⁵⁸ KAMINSKI: *USAF TACAIR*, 47. o.

⁵⁹ Jamie HUNTER: *Holding firm: F-15C remains in long term USAF plans*, *Jane's International Defence Review April 2015*, 30. o.

⁶⁰ Jamie HUNTER: *Going Live! Combat Aircraft Monthly January 2016*, 46–51.o.

elmúlt gyakorlatai szerint, ahol 4+ generációs gépekkel került szembe, 15:1-es veszteségi arányok mellett diadalmaskodott. Az USAF-nál várhatóan 2018-ban éri el a teljes műveleti képességet az első alakulat.⁶¹

A már igencsak koros KC-135 tanker leváltására szánják a KC-46A-t, amelyből 179 gép beszerzését tervezik. Az U-2S felderítőgépet elvileg 2019-ben nyugdíjazták, helyét pedig várhatóan az RQ-4 Global Hawk HALE UAV veszi át.⁶²

Az eredetileg 187 szériagyártású F-22A Raptorból végül csak 149 Block 30/35 Raptor ténylegesen bevethető, a többi kiképzésre és tesztelésre szolgál. Ezeket viszont modernizálják, és a legújabb rendszerekkel és fegyverekkel látják el őket.⁶³ A meglévő darabszám azonban teljesen elégtelen mennyiség a megjelenő orosz és kínai lopakodó harci gépek számának fényében. 2016 tavaszán a Kongresszus Fegyveres Erők Bizottsága költségkalkulációt kért a gyártás újra indításáról. Elvileg megdupláznák a számot, vagyis 194 új Raptor készülhetne, ám ezek az előzőektől eltérnének, mivel felhasználnák bennük a legújabb berendezéseket és technológiákat is.⁶⁴

Az F-15C/D/E és F-16C/D gépek is még rendszerben maradnak, ám e tekintetben most sok a kérdőjel, hiszen napvilágot láttak olyan hírek, hogy vagy az F-15C/D-t vagy az F-16-ot kivonnák teljesen. Mindkét típusnak vannak támogatói és ellenzői is. A legújabb verzió szerint az ANG 200 F-15 vadászt vonnák ki a 2020-as években, amelyeket korszerűsített F-16-osokkal pótolnának. Ennek keretében 300 gépnek az élettartamát 8000-ről 10000 repült órára emelnék, ezzel legalább 2048-ig rendszerben maradhatnak. Emellett az F-16-osokon megtörténne a SABR AESA radar integrálása, amellyel ugrásszerűen nőnének a képességei még a legkorszerűbb ellenfelekkel szemben is.⁶⁵ Ellenben a 211 csapásmérő F-15E mindegyikét felszerelik AESA radarral és várhatóan még sokáig szolgálnak majd.⁶⁶ A nagy vesztes az A-10 lehet – a földi erők nagy bánatára –, amelyet a légierő már régóta selejtezni akar, és ez várhatóan 2021-ig meg is történik,⁶⁷ ám a váltására, úgy néz ki, nem az F-35-öt, hanem két új gépet alkalmaznak majd, egy könnyű légszűrőt (OA-X) és egy gyorsabb, nagyobb teherbírásút (AX-2).⁶⁸

A tengerészgyalogság

Bár az USMC-t erőkitvítő képességei miatt sokkal kisebb mértékben érintik a vágások, mint például az Army-t, mégsem kerülnek el. A tengerészgyalogság létszáma várhatóan 182 ezer fő lesz.⁶⁹ A Joint Operational Access Concept dokumentum szerint az egyes területekhez való hozzáférés biztosításához mindenképpen szükség lehet csapatok erőszakos partra tételére.⁷⁰ Probléma az is, hogy mivel Irakban és Afganisztánban szárazföldi feladatokat láttak el, ezért a partraszálló kiképzés is háttérbe szorult. Ezért az Expeditionary Force 21 szerint a tengerészgyalogságnak vissza kell térnie eredeti válságreakgáló szerepköréhez. Az új elvek hangsúlyozzák a tengerészgyalogos expedíciós dandárok (Marine Expeditionary Brigade – MEB)⁷¹ – mint egy nagyjából ideális erő – szerepét. A MEB alkalmasabb lehet várhatóan felmerülő válsághelyzetek kezelésére, anél-

⁶¹ Jay BENNETT: [F-35 Scores Impressive 15:1 Kill Ratio at Red Flag War Games](http://www.popularmechanics.com/). Forrás: <http://www.popularmechanics.com/>, 2017. 02. 20.

⁶² KAMINSKI: *Air Power Review, United States Air Power Yearbook 2016*, 82. és 85–86. és 94–97. o.

⁶³ David C. ISBY: *Systems & Weapons, Air International July/2015*, 59. o.

⁶⁴ DREW: i. m. 14. o.

⁶⁵ F-15 retirement “inevitable”: ACC. *AirForces Monthly June/2017*, 14. o. és SLEP for US Air Force F-16. *AirForces Monthly June/2017*, 14. o.

⁶⁶ KAMINSKI: *USAF TACAIR Combat Edge*, 56. o.

⁶⁷ Jay BENNETT: [The A-10 Retirement Could Be Delayed Yet Again](http://www.popularmechanics.com/), [online]. Forrás: <http://www.popularmechanics.com/>, 2017. 03. 16.

⁶⁸ Lokátor. *Aranyas*, 2016/9, 4. o.

⁶⁹ *2014 Quadrennial Defense Review*, 31. o.

⁷⁰ *Joint Operational Access Concept*, Department of Defense, 2012, 6–7. o.

⁷¹ Egy tengerészgyalogos lövészezred köré szervezett harccsoport, amely egy vegyes repülőosztályt (merev- és forgószárnyas gépek), valamint logisztikai ezredet tartalmaz, mintegy 14–17 ezer fővel.

kül, hogy a nagy, hagyományos konfliktusokban szükséges képességeket leépítenék.⁷² A MEB-ek egyébként feladatra szabott erővel fognak rendelkezni, amelyeket partra szállító hajókon állomásoztathatnak és előretelepített erővel és készletekkel erősíthetnek meg.⁷³

A tengerészgyalogságot érintő legfontosabb fejlesztési kérdés, hogyan szavatolják az erőszakos partraszálló képességet a jelenlegi és a jövőben várható műveleti környezetben is. Az utóbbi kérdés az A2/AD eszközök elterjedéséhez kapcsolható, ugyanis a haditengerészet szerint legalább 180 km biztonságos távolságot kell tartani a partoktól,⁷⁴ így pedig választani kell, hogy vagy jelentős partraszálló képességeket tartanak fenn, vagy vállalják, hogy csak védtelen tengerparton lesznek képesek csapatokat kijuttatni.⁷⁵ Ez azért is probléma, mivel a nagy távolságú vízi menetre képes kételtű gyalogsági harcjármű (Expeditionary Fighting Vehicle – EFV) törlésre került, míg a helikopterek és billenőrotoros gépek sérülékenyek a fejlett légvédelemmel szemben, ezért szükség van olyan képességre, hogy a vízen nagy távolságból is kijuttathatják a csapatokat, akár védett partokra is.

Az AAV7-ek mára már igencsak elavultak – az EFV váltotta volna őket –, ezért várhatóan 392 korszerűsített AAV7A1 marad rendszerben. Emellett 600 ACV-t akarnak beszerezni több lépcsőben.⁷⁶ Ez egy új és olcsóbb kerekes jármű lesz, amelynek alkalmasnak kell lennie rövidebb vízi menetekre, ugyanakkor a szárazföldön is megfelelő manőverképességgel és védelemmel kell rendelkeznie.⁷⁷ Azonban ezek sikeres alkalmazásához „konnektorokra” van szükség, vagyis olyan szállítóeszközökre, amelyek a partoktól távolabb levő deszanthajóktól a partokhoz közelebb viszik az ACV-eket, de elég távol, hogy a konnektorokat ne veszélyeztesse a partvédelem, ahol vízbe eresztik az ACV-eket, amelyek ezt követően önerőből úsznak ki a partra. Emellett szükség van olyan eszközökre is, amelyek a partig képesek szállítani, hiszen a harckocsik, tüzérség és gépjárművek semmilyen úszóképességgel nem rendelkeznek. Ezen feladatokra továbbfejlesztett deszantnászadokat, légpárnásokat és a még kísérleti stádiumban levő UHAC-ot készülnek alkalmazni. Utóbbi nagy sebességű vízi menetre képes, amely során lánctalphoz hasonló karmok hajtják, amelyek révén a partra is ki tud menni.⁷⁸ Ugyanakkor a kijuttatásnál a légi tényező sincs elvetve, ezért az USMC összesen 360 MV-22 billenőrotoros gépet állít hadrendbe,⁷⁹ amelyek a repülőgép gyorsaságával és a helikopter rugalmasságával képesek a szárazföld belsejébe juttatni a csapatokat. Továbbá 200 CH-53K-t is vásárolnak, amelyek akár egy LAV-25 könnyű páncélost is képesek szállítani külső függesztményként.⁸⁰ Emellett a csapásmérő erőt is fejlesztik, összesen 353 F-35B STOVL⁸¹ és 67 C gép rendszeresítését tervezik,⁸² amelyekkel az F/A-18, AV-8B és EA-6B gépeket akarják leváltani. A B típus a rohamhajókra, míg a C a flotta repülőgép-hordozóira települhet.

Továbbá vizsgálják a lehetőséget, hogy hogyan bővíthetnék a deszantflottát úgy, hogy kevésbé fejlett ellenfelek ellen egyszerűbb kötelékek is bevethetők legyenek. A JHSV/EFP képes 312 katonát és 20 ACV-t szállítani a fedélzetén, nagy sebességgel. A hajó rámpáját módosítani akarják, hogy a vízen is útjukra bocsáthassa az ACV-eket,⁸³ így már partra szállító hajóként is alkalmazható lenne. Emellett vizsgálják a szövetséges (például NATO és japán) deszanthajókról történő üzemelést. Az USMC igénybe vesz régi szállítóhajókat is,

⁷² Otto KREISHER: [U.S. Marine Corps' Aggressive Move Into An Amphibious Future](http://news.usni.org/). [online]., Forrás: <http://news.usni.org/>, 2017. 01. 19.

⁷³ *Expeditionary Force 21 USMC Capstone Concept*, 18. és 23–27.o.

⁷⁴ Daniel WASSERBLY: Bridging the gap: USMC outlines future amphibious assault strategies, equipment. *Jane's International Defence Review September/2014*, 38. o.

⁷⁵ DORCHER: i. m. 26. o.

⁷⁶ Daniel WASSERBLY: Bridging the distance. *Jane's Defence Weekly 2 September 2015*, 22–24.o.

⁷⁷ [Amphibious Combat Vehicle \(ACV\)](https://marinecorpsconceptsandprograms.com/), Forrás: <https://marinecorpsconceptsandprograms.com/>, 2017. 01. 19.

⁷⁸ WASSERBLY: Bridging the distance... i. m. 24–26. o.

⁷⁹ [MV-22 Osprey](https://marinecorpsconceptsandprograms.com/), Forrás: <https://marinecorpsconceptsandprograms.com/>, 2017. 01. 27.

⁸⁰ [Sikorsky postpones first flight of CH-53K King Stallion](http://www.naval-technology.com/), [online]. Forrás: <http://www.naval-technology.com/>, 2017. 01. 27.

⁸¹ Short Take-Off Vertical Landing – rövid úton felszálló és függőlegesen leszálló repülőgép.

⁸² *Marine Aviation Plan 2015*, 2.3.2. o.

⁸³ WASSERBLY: Bridging the distance... i. m. 26. o.

amelyek alkalmasak légpárnások és MV-22-k fogadására.⁸⁴ MLP hajókat is elkezdtek szolgálatba állítani: ezek átépített tankhajók, amelyek képesek járműveket átrakni a légpárnásokra. Akár 250 főt is fedélzetre vehetnek, valamint helikoptereket és várhatóan MV-22-eket is fogadhatnak majd, ami alkalmassá teszi őket hosszabb vízi állomásoztatásra is.⁸⁵

A jövő kihívásai

Az amerikai haderő, bár kétségkívül még mindig a legfejlettebb és legerősebb harcoló erő a Földön, a létszámcsökkentés és költségvetési megszorítások korában komoly kihívásokkal néz szembe. Ennek egyik oka, hogy a felkelőellenes háborúk alapvetően eltérítették az amerikai haderőt a nagy intenzitású konfliktusok megvívásától, amely a leginkább fekszik az amerikai harcmódnak. A probléma az, hogy az olyan nagy kapacitású ellenfelek, mint Oroszország és Kína, jelentős korszerűsítéssel mentek keresztül, miközben Washingtonnak továbbra is szembe kell néznie szélsőséges nem állami csoportokkal is, márpedig ez a követelményeket ellentétes irányokba húzza. Ennek ellenére a fő csapásirányt immár a nagy kapacitású, fejlett ellenfelek ellen használandó képességek adják.

Azt már korábban is bizonyította az amerikai haderő, hogy többféle kihívással is képes megbirkózni egyszerre, amíg azok időben nem nyúlnak el, hiszen ehhez jelentős emberanyag is szükséges, aminek a rotációja nem megoldott. Többek között ez vezetett oda, hogy az iraki-afganisztáni kiküldetések 6 hónapról végül több mint egy évre növekedtek. Ugyanakkor az amerikai haderőt a demográfia is fenyegeti, hasonlóan, mint a fejlett világ szinte minden államát. Ugyanis szembe kell nézni azzal, hogy a fiatalok többsége számára a katonai pálya nem feltétlenül vonzó, ráadásul a Pentagon jelentése szerint a seregbe jelentkező fiatalok közel háromnegyede alkalmatlan a katonai szolgálatra.⁸⁶

Az élőerőhiány, a folyamatos költségcsökkentések, illetve az egyéb gazdasági szektorok szívóhatása meg is látszanak. A hadsereg jelenlegi 58 dandárjából csak 3 van teljesen feltöltve, felszerelve és bevetésre készen, a többinek legalább 30 nap szükséges ennek elérésére. A haditengerészet repülőinek 53%-a alkalmatlan az azonnali bevetésre vagy repülőfeladatok végrehajtására, a légierőnél 723 pilóta hiányzik a rendszerből,⁸⁷ míg a tengerészgyalogság szerint további 3000 katonára lenne azonnali szükség. Eközben a katonák és politikusok között is fellángolt a vita a haderő valós helyzetéről és arról, hogy tényleg szükség van-e további forrásokra. Trump elnök mindenesetre megígérte, hogy pótolják a felszerelésbeli hiányt, míg Mattis védelmi miniszter fő prioritásokként a készenlét fokozását, a hiányok pótlását, és egy nagyobb, halálösztöb és több képességgel rendelkező összhaderőnemi erő felépítését nevezte meg.⁸⁸ A Trump-adminisztrációnak nagy tervei vannak, például a haditengerészet számára 350 hajót biztosítana, míg a hadsereg létszáma ismét elérné a 490 ezret. Ehhez azonban minimum 640 milliárd dolláros védelmi költségvetésre van szükség, szemben az Obamáék által előirányzott 584 milliárd dollárral.⁸⁹ A különbség egyébként nagyjából annyi, amennyit Nagy-Britannia költ összesen a védelemre.

Várhatóan az amerikaiak megoldják ezt a problémát is, hiszen most is egy élvonalbeli erő áll rendelkezésre, csupán át kell alakítani és megtenni a szükséges fejlesztéseket, illetve diverzifikálni a képességeket. To-

⁸⁴ Megan ECKSTEIN: [Marines Testing Operating from Foreign Ships, Near-Forgotten Platforms to Bring Units Back to Sea](http://news.usni.org/), [online]. Forrás: <http://news.usni.org/>, 2017. 01. 27.

⁸⁵ Daniel WASSERBLY: *Evolving the seabase the USMC seeks a new connector strategy*, *Jane's International Defence Review*, 2014 december, 36–37.o. és Uő: *Bridging the distance...* 27. o. alapján.

⁸⁶ MEZEY Béla: [Pentagon: 10-ből 7 fiatal alkalmatlan katonai szolgálatra](https://htka.hu/), [online]. Forrás: <https://htka.hu/>, 2017. 02. 20.

⁸⁷ Emellett a légierő gépei a legöregebbek, a vadász- és támadó gépek közül az F-22-t és F-35-öt leszámítva 25-35 év között van a repülőik átlagéletkora. Tom KAMINSKI: *USAF Tacair combat edge*, *AirForces Monthly 2016/February*, 44. o.

⁸⁸ Richard SISK: [Most Army Brigades, Navy Planes Aren't Combat Ready: Leaders](http://www.military.com/daily-news/), [online]. Forrás: <http://www.military.com/daily-news/>, 2017. 02. 20.

⁸⁹ Mac THORBERRY: [House Armed Services Committee Chairman: Here's how we will make America's military great again](http://www.foxnews.com/), [online]. Forrás: <http://www.foxnews.com/>, 2017. 02. 20.

Stratégiai Védelmi Kutatóközpont

ELEMZÉSEK 2017/25.

vábbá az amerikaiak oldalán ott vannak a szövetségesek, amelyek között a legfejlettebbektől a legfejletlenebbekig széles a paletta. Az új adminisztráció pedig egyértelműen kifejezte, hogy mostantól nagyobb védelmi költségvetést és önvédelmi képességeket várnak el a partnerektől, különösen a NATO-tól, Japántól és Dél-Koreától, sőt Trump elnök láthatóan komolyan is gondolja ezt – az európaiak bánatára, ugyanis Jean-Claude Juncker gondolataival ellentétben ez nem humanitárius segélyezést,⁹⁰ hanem katonákat, harckocsikat, repülőket és hajókat jelent.

⁹⁰ Esther KING: Juncker: [EU must resist US bullying on NATO spending](http://www.politico.eu/), [online]. Forrás: <http://www.politico.eu/>, 2017. 03. 16.

Az „SVKK Elemzések” 2003 óta a kutatóközpont munkatársainak tematikus szakpolitikai elemzéseit megjelentető időszakos kiadvány, melyben a szerzők független kutatói álláspontjukat közlik.

Az NKE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont független szakpolitikai kutatóintézet, a kiadványaiban megjelenő elemzések, álláspontok, vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség vagy a kiadó véleményét. Az elemzésben foglalt információk, adatok, megállapítások tájékoztatás céljából készültek.

Kiadó: Nemzeti Közzolgálati Egyetem

Szerkesztés és tördelés:
Bazsó Márton, Tólas Péter

A kiadó elérhetősége:

1581 Budapest, Pf. 15.

Tel: 00 36 1 432-90-92

E-mail: svkk@uni-nke.hu

© Kiss Roland, 2017

© Nemzeti Közzolgálati Egyetem, 2017